

Số 07/2025/QĐST- VDS

Thái Nguyên, ngày 24 tháng 4 năm 2025

**QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v: Tuyên bố một người đã chết**

TÒA ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN, TỈNH THÁI NGUYÊN

Với thành phần giải quyết Việc dân sự gồm có:

- **Chủ tọa phiên họp:** Bà Nguyễn Anh Thư - Thẩm phán
- **Thư ký phiên họp:** Ông Lê Đức Chính - Thư ký Tòa án nhân dân thành phố Thái Nguyên, tỉnh Thái Nguyên.
- **Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Thái Nguyên tham gia phiên họp:** Bà Hoàng Thị Diệu Ngọc - Chức vụ: Kiểm sát viên.

Ngày 24 tháng 4 năm 2025 tại Tòa án nhân dân thành phố Thái Nguyên mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 25/2024/TLST-VDS ngày 25 tháng 11 năm 2024, về việc “Yêu cầu tuyên bố một người đã chết” theo Quyết định mở phiên họp số: 07/2025/QĐST-VDS ngày 14 tháng 4 năm 2025.

- **Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:** Ông Đinh Viết M, sinh năm 1948;

Nơi thường trú: Xóm Khuôn, xã Phúc Trìu, TP. Thái Nguyên, tỉnh Thái Nguyên

(Có đơn xin vắng mặt).

- **Người bị yêu cầu:** Bà Ngô Thị L, sinh năm 1950

Nơi cư trú cuối cùng: Xóm Khuôn, xã Phúc Trìu, TP. Thái Nguyên, tỉnh Thái Nguyên

- **Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:**

1. Anh Đinh Quang Trung, sinh năm 1977 (Có đơn xin vắng mặt)

2. Anh Đinh Hùng Tuấn, sinh năm 1975 (Có đơn xin vắng mặt)

3. Chị Đinh Thị Yến, sinh năm 1979(vắng mặt)

Cùng cư trú: Xóm Khuôn, xã Phúc Trìu, TP. Thái Nguyên, tỉnh Thái Nguyên.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ

Tại đơn yêu cầu về việc tuyên bố một người đã chết và bản tự khai Ông Đinh Viết M trình bày: Ông Đinh Viết M, sinh năm 1948 và Bà Ngô Thị L, sinh năm 1950, năm 1966 (âm lịch) được hai bên gia đình tổ chức cưới theo phong tục địa phương, ông và bà Loan không đăng ký kết hôn tại UBND xã theo quy định pháp

luật do lúc đó cả hai chưa đủ tuổi đăng ký kết hôn. Khi đến tuổi kết hôn ông và bà Loan cũng không đến UBND xã Phúc Trìu đăng ký kết hôn vì nghĩ rằng đã có con với nhau, cả xóm ai cũng biết nên ngại không đi đăng ký. Trong quá trình chung sống với nhau vợ chồng ông sinh được 3 người con là: Đinh Hùng Tuấn, sinh ngày 15/5/1975; Đinh Quang Trung, sinh ngày 08/06/1977 và Đinh Thị Yến, sinh ngày 01/01/1979.

Đến năm 1988 ông và bà Loan phát sinh mâu thuẫn. Nguyên nhân dẫn đến mâu thuẫn là do bất đồng quan điểm trong cuộc sống, đôi bên không còn thông cảm, chia sẻ nên lúc nào gia đình cũng căng thẳng, chung sống với nhau không có sự tôn trọng. Sau đó bà Loan bỏ về nhà ông bà ngoại ở xóm Guộc, xã Tân Cương, TP. Thái Nguyên, tỉnh Thái Nguyên để lại 3 người con cho ông nuôi. Nhiều lần ông và các con đến khuyên bà Loan quay về nhưng bà Loan nhất quyết không về. Thỉnh thoảng nhà có việc, bà Loan ghé về qua nhà một lúc lại đi luôn. Từ lúc đó trở đi bà Loan về nhà thưa dần và sau đó không về nhà nữa, đi đâu làm gì không thông báo cho ông và gia đình được biết. Ông và họ hàng đi khắp nơi tìm bà Loan, về quê nội, quê ngoại, vào miền nam đều không có tin tức gì của bà Loan cả, có đăng tải trên các thông tin đại chúng để tìm kiếm nhưng đến nay vẫn không rõ tung tích. Sau khi bà Loan bỏ đi, bên bố mẹ bà Loan, sinh được hai người con là bà Loan và chị gái vợ, chị gái bà Loan bị bệnh tim, ốm yếu liên miên. Sau khi bà Loan bỏ đi, một mình ông chăm sóc bố mẹ vợ và chị vợ cho đến khi bố mẹ, chị vợ đều đã chết, ông cũng đã đứng ra lo ma chay, chôn cất xong xuôi. Đến nay đã trên 30 năm, trong suốt 30 năm gia đình vẫn nghe ngóng thông tin tìm kiếm bà Loan nhưng không thấy bà Loan trở về. Bà Loan bỏ đi đâu, làm gì không ai biết đi đâu, từ năm 1988 cho đến nay, rõ thông tin xác thực của Bà Ngô Thị L còn sống hay đã chết.

Nay ông đề nghị Tòa án tuyên bố Bà Ngô Thị L đã chết. Lý do, yêu cầu Tòa án giải quyết để thực hiện các thủ tục về các quyền, nghĩa vụ dân sự sau này.

Tại bản tự khai những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan anh Đinh Quang Trung, anh Đinh Hùng Tuấn và chị Đinh Thị Yến trình bày:

- Ba anh em chúng tôi(Trung, Tuấn, Yến) sinh ra và lớn lên tại Xóm Khuôn(trước đây là xóm Khuôn 2), xã Phúc Trìu, TP Thái Nguyên, tỉnh Thái Nguyên có bố đẻ là Ông Đinh Viết M (sinh năm 1948), Mẹ đẻ là Bà Ngô Thị L (sinh năm 1950). Ngày 16/01/1966 (âm lịch) bố mẹ chúng tôi được hai bên gia đình tổ chức cưới theo phong tục địa phương, bố mẹ chúng tôi không đăng ký kết hôn vì lúc đó cả hai chưa đủ tuổi đăng ký kết hôn. Khi đến tuổi kết hôn cũng không đến UBND xã Phúc Trìu đăng ký kết hôn. Trong quá trình chung sống với nhau bố mẹ tôi sinh được 3 anh em chúng tôi là: Đinh Hùng Tuấn, sinh ngày 15/5/1975; Đinh Quang Trung, sinh ngày 08/06/1977; Đinh Thị Yến, sinh ngày 01/01/1979. Đến năm 1988 thì bố mẹ phát sinh mâu thuẫn, mẹ chúng tôi bà Loan bỏ về nhà ông bà ngoại ở xóm Guộc, xã Tân Cương, TP Thái Nguyên, tỉnh Thái Nguyên để lại 3 anh em cho bố ông Minh nuôi. Nhiều lần bố và anh em

chúng tôi đến khuyên mẹ quay về nhưng mẹ nhất quyết không về. Thỉnh thoảng nhà có việc, mẹ ghé về qua nhà một lúc lại đi luôn. Từ lúc đó trở đi mẹ chúng tôi về nhà thưa dần và sau đó không về nhà nữa. Bố chúng tôi và họ hàng đi khắp nơi tìm mẹ, về quê nội, quê ngoại, vào miền nam đều không có tin tức gì của mẹ, có đăng tải trên các thông tin đại chúng để tìm kiếm nhưng đến nay vẫn không rõ tung tích mẹ làm gì, ở đâu, còn sống hay đã chết. Về bên ông bà ngoại, ông bà sinh được hai người con là mẹ chúng tôi và chị gái, chị gái của mẹ bị bệnh tim, ốm yếu triền miên. Sau khi mẹ tôi bỏ đi một mình bố tôi chăm sóc ông bà ngoại và chị gái của mẹ. Sau đó thì ông bà ngoại tôi chết và chị gái mẹ tôi chết. Bố tôi và gia đình đã lo cho ông bà và chị gái mẹ tôi mồ yên, mã đẹp.

Nay anh Trung, anh Tuấn, chị Yến có yêu cầu Tòa án quyết định tuyên bố Bà Ngô Thị L đã chết. Lý do để ông Minh làm các thủ tục liên quan đến đất đai theo quy định pháp luật.

Tại phiên họp, đại diện Viện kiểm sát phát biểu ý kiến:

- Về thủ tục tố tụng: Thẩm phán và Thư ký đã chấp hành đúng quy định của Bộ luật tố tụng dân sự trong quá trình giải quyết vụ việc dân sự theo quy định tại khoản 4 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, khoản 2 Điều 39, người yêu cầu, người liên quan chấp hành đúng quy định Bộ luật tố tụng dân sự.

- Về nội dung: Căn cứ Điều 149, 371, 372, 391, 392 và Điều 393 Bộ luật tố tụng dân sự; Áp dụng Điều 71, 72 Bộ luật dân sự: Chấp nhận yêu cầu của Ông Đinh Viết M, Tuyên bố Bà Ngô Thị L đã chết.

- Về lệ phí: Áp dụng Nghị Quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc Hội, ông Minh được miễn nộp lệ phí do thuộc trường hợp người cao tuổi.

- Các đương sự được quyền kháng cáo theo quy định pháp luật.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân thành phố Thái Nguyên nhận định:

[1] Về tố tụng: Ông Đinh Viết M yêu cầu tuyên bố Bà Ngô Thị L, sinh năm 1950, nơi cư trú cuối cùng Xóm Khuôn, xã Phúc Triu, thành phố Thái Nguyên, tỉnh Thái Nguyên đã chết, căn cứ khoản 4 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm b khoản 2 Điều 39 Bộ luật Tố tụng dân sự 2015 yêu cầu của ông Minh thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân thành phố Thái Nguyên, tỉnh Thái Nguyên.

[2]. Xét yêu cầu của Ông Đinh Viết M thấy:

[2.1]. Ông Đinh Viết M và Bà Ngô Thị L chung sống với nhau từ năm 1966, được hai bên gia đình tổ chức cưới theo phong tục địa phương, không đăng ký kết hôn tại UBND xã theo quy định pháp luật do cả hai chưa đủ tuổi đăng ký kết hôn. Trong quá trình chung sống vợ chồng ông Minh, bà Loan sinh được 3 người con là:

Đình Hùng Tuấn, sinh ngày 15/5/1975; Đình Quang Trung, sinh ngày 08/06/1977 và Đình Thị Yến, sinh ngày 01/01/1979.

Đến năm 1988 ông Minh và bà Loan phát sinh mâu thuẫn, bà Loan bỏ về nhà bố mẹ đẻ ở xóm Guộc, xã Tân Cương, TP. Thái Nguyên, tỉnh Thái Nguyên để lại 3 người con cho ông Minh nuôi. Nhiều lần ông Minh và các con đến khuyên bà Loan quay về nhưng bà Loan nhất quyết không về. Thỉnh thoảng nhà có việc, bà Loan có ghé về qua nhà một lúc lại đi luôn. Sau đó bà Loan về nhà thưa dần và không về nhà nữa, đi đâu làm gì không thông báo cho ông Minh và gia đình được biết. Ông Minh và gia đình đi khắp nơi, có đăng tải trên các thông tin đại chúng để tìm kiếm bà Loan, nhưng không có tin tức gì của bà Loan còn sống hay đã chết kể từ năm 1988 cho đến nay. Đến nay đã trên 30 năm, vẫn không thấy bà Loan trở về. Bà Loan bỏ đi đâu, làm gì không ai biết, không rõ thông tin xác thực của bà Loan còn sống hay đã chết. Do vậy, ông Minh đề nghị Tòa án tuyên bố Bà Ngô Thị L đã chết.

[2.2]. Quá trình xác minh Công an xã Phúc Trìu xác nhận: Qua tra cứu theo dữ liệu thông tin quốc gia, không có công dân tên Ngô Thị Loan, sinh năm 1950 cư trú tại Xóm Khuôn, xã Phúc Trìu, thành phố Thái Nguyên, tỉnh Thái Nguyên đến thời điểm hiện nay.

Trưởng xóm Khuôn, Bí thư chi bộ, hàng xóm của bà Loan tại xóm Khuôn, xã Phúc Trìu xác định Bà Ngô Thị L không có mặt tại địa phương từ năm 1988 cho đến nay, địa phương không biết thông tin gì việc bà Loan còn sống hay đã chết. Trưởng xóm Guộc, xã Tân Cương, thành phố Thái Nguyên, quê bố mẹ đẻ của bà Loan xác định: bà Loan là con gái của ông Ngô Văn Tiềm, mẹ đẻ ông không nhớ (đều đã chết), có 01 chị gái Ngô Thị Thanh (đã chết), hiện tại nhà đã chuyển nhượng cho người khác. Bà Loan đi lấy chồng về xã Phúc Trìu từ năm 1966 đến nay không có thông tin gì bà Loan ở đâu, làm gì còn sống hay đã chết. Hiện tại, địa phương không thấy bà Loan cư trú ở xóm Guộc, xã Tân Cương, thành phố Thái Nguyên.

[2.4] Quá trình giải quyết vụ việc, Tòa án đã ra quyết định thông báo tìm kiếm người bị yêu cầu tuyên bố đã chết đối với Bà Ngô Thị L. Thông báo tìm kiếm đã được đăng trên Báo Công lý (03 ba số liên tiếp là 99,100,101 ra các ngày 11,13 và 18 tháng 12 năm 2024; phát thanh trên Đài Tiếng nói Việt Nam (VOV) vào các ngày 16,17 và ngày 18 tháng 12 năm 2024; đăng thông báo tại Cổng thông tin điện tử Ủy ban nhân dân tỉnh Thái Nguyên và Cổng thông tin điện tử Tòa án nhân dân tối cao theo đúng quy định tại khoản 1, 2 Điều 392 Bộ luật Tố tụng dân sự. Đến nay, đã hết thời hạn 04 tháng kể từ ngày đăng, phát thông báo lần đầu tiên trên các phương tiện thông tin đại chúng nhưng vẫn không có tin tức xác thực của Bà Ngô Thị L còn sống hay đã chết.

Như vậy, có căn cứ xác định Bà Ngô Thị L đã đi khỏi địa phương từ năm 1988 đến nay là hơn 30 năm, mặc dù đã áp dụng đầy đủ các biện pháp thông báo, tìm kiếm theo quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự nhưng vẫn không có tin tức

xác thực về việc bà Loan còn sống hay đã chết, vì vậy yêu cầu của Ông Đinh Viết M về việc tuyên bố Bà Ngô Thị L đã chết là có căn cứ chấp nhận theo quy định tại điểm d khoản 1 Điều 71 Bộ luật Dân sự.

[3]. Về thời điểm chết: Bà Ngô Thị L bỏ nhà đi từ năm 1988 không rõ ngày, tháng cụ thể, căn cứ khoản 1 Điều 68 và điểm d khoản 1 Điều 71 Bộ luật Dân sự, Tòa án ra quyết định tuyên bố một người là đã chết trong trường hợp “ *Biệt tích 5 năm liền trở lên và không có tin tức xác thực là còn sống; thời hạn này được tính theo quy định tại khoản 1 Điều 68 của Bộ luật này*”. Khoản 1 Điều 68 Bộ luật Dân sự 2015 quy định: “...*nếu không xác định được ngày có tin tức cuối cùng thì thời hạn này được tính từ ngày đầu tiên của tháng tiếp theo tháng có tin tức cuối cùng; nếu không xác định được ngày, tháng có tin tức cuối cùng thì thời hạn này được tính từ ngày đầu tiên của năm tiếp theo năm có tin tức cuối cùng*. Như vậy ngày chết của Bà Ngô Thị L, được xác định là ngày 01 tháng 01 năm 1994(biệt tích 05 năm kể từ ngày bỏ đi biệt tích).

[4]. Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Căn cứ khoản 1 Điều 149 của Bộ luật Tố tụng dân sự; điểm đ, khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí, lệ phí Tòa án: Ông Đinh Viết M được miễn lệ phí giải quyết việc dân sự do thuộc trường hợp là người cao tuổi.

Ý kiến đề nghị của đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Thái Nguyên tại phiên họp là phù hợp được chấp nhận.

Vì các lẽ trên:

QUYẾT ĐỊNH

Căn cứ khoản 4 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm b khoản 2 Điều 39, Điều 149, Điều 370, Điều 371, Điều 372, Điều 391, Điều 392, Điều 393 Bộ luật Tố tụng dân sự 2015; Căn cứ điểm d, khoản 1 Điều 71, Điều 72 Bộ luật Dân sự;

Căn cứ điểm đ, khoản 1 Điều 12, Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận đơn yêu cầu của Ông Đinh Viết M về việc yêu cầu Tòa án tuyên bố một người đã chết đối với Bà Ngô Thị L.

2. Tuyên bố Bà Ngô Thị L, sinh năm 1950, nơi cư trú cuối cùng trước khi biệt tích Xóm Khuôn, xã Phúc Trìu, thành phố Thái Nguyên, tỉnh Thái Nguyên đã chết, ngày chết của Bà Ngô Thị L, sinh năm 1950 xác định là ngày 01 tháng 01 năm 1994.

Khi quyết định của Tòa án tuyên bố một người là đã chết có hiệu lực pháp luật thì quan hệ về hôn nhân, gia đình và các quan hệ nhân thân khác của Bà Ngô Thị L được giải quyết như đối với người đã chết.

Quan hệ tài sản của người bị Tòa án tuyên bố là đã chết được giải quyết như đối với người đã chết; tài sản của Bà Ngô Thị L được giải quyết theo quy định của pháp luật về thừa kế.

3. Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Ông Đinh Viết M miễn nộp lệ phí giải quyết việc dân sự do thuộc trường hợp là người cao tuổi.

4. Về quyền kháng cáo, kháng nghị: Ông Đinh Viết M, những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan vắng mặt có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định giải quyết việc dân sự hoặc kể từ ngày niêm yết quyết định. Viện kiểm sát nhân dân thành phố Thái Nguyên có quyền kháng nghị trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Thái Nguyên có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- Các đương sự;
- TAND tỉnh Thái Nguyên;
- VKSND tỉnh Thái Nguyên;
- VKSND thành phố Thái Nguyên;
- Chi cục THADS TPTN;
- UBND xã Phúc Triu, TPTN;
- Lưu HS, Lưu TA.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỢP

Nguyễn Anh Thư

